

MARKUS SAKSATAMM

ULAKAS
VORST
ja
NUTITELEFON

Pildid joonistanud OTT VALLIK

Pühendatud Miko Sebastianile

Tekst © Markus Saksatamm (Margus Eiche) 2021

Illustratsioonid © Ott Vallik 2021

© Kirjastus Pegasus 2021

Raamatu väljaandmist on toetanud Eesti Kultuurkapital.

Toimetaja: Eve Leete

Kujundaja: Ivi Piibeleht

ISBN 978-9916-16-089-3 (köites)

ISBN 978-9916-16-090-9 (e-pub)

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

pegasus.ee

TEATER SUPIPOTIS

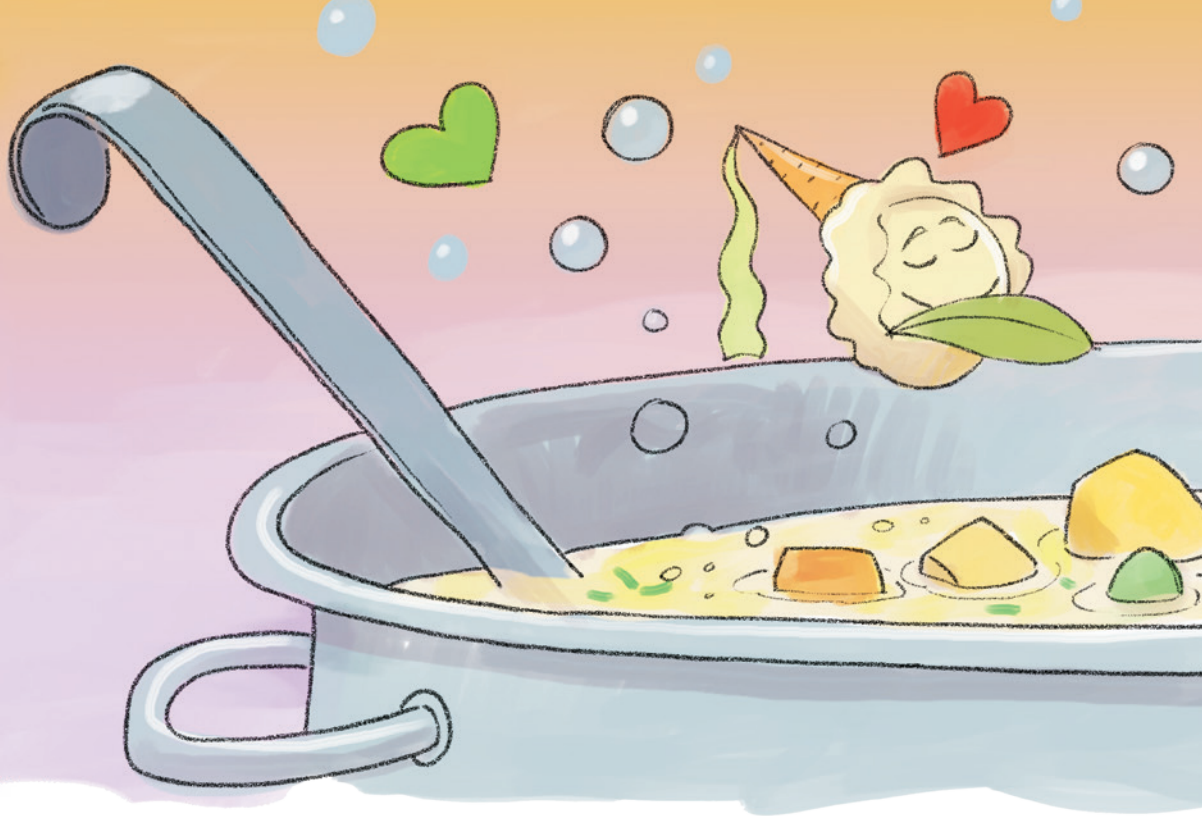
Pliit oli veel kuum. Kastrulis oli just valmis saanud kana-klimbisupp.

„Millal söögiaeg kätte jõuab?“ nurisesid klimbid.

„Supp peab enne söömist pisut jahtuma,“ lausus kanatiib, kes oli supermarketis müügil olles teraselt raadiot kuulanud. „Aga kui igav on, siis moodustame näiteringi. Teatrihooaeg on ju alanud, raadios räägiti.“

Ettepanek võeti rõõmuga vastu. Pisikesed kartulikuubikud koguni plaksutasid. Kuivõrd kanatiib oli tänu raadiole teistest targem, siis hakkas ta lavastajaks. Tema valik langes igihaljale kurbloole „Romeo ja Julia“. Peaosadesse valiti kaks klimpi – väiksem oli Julia ja suurem Romeo.

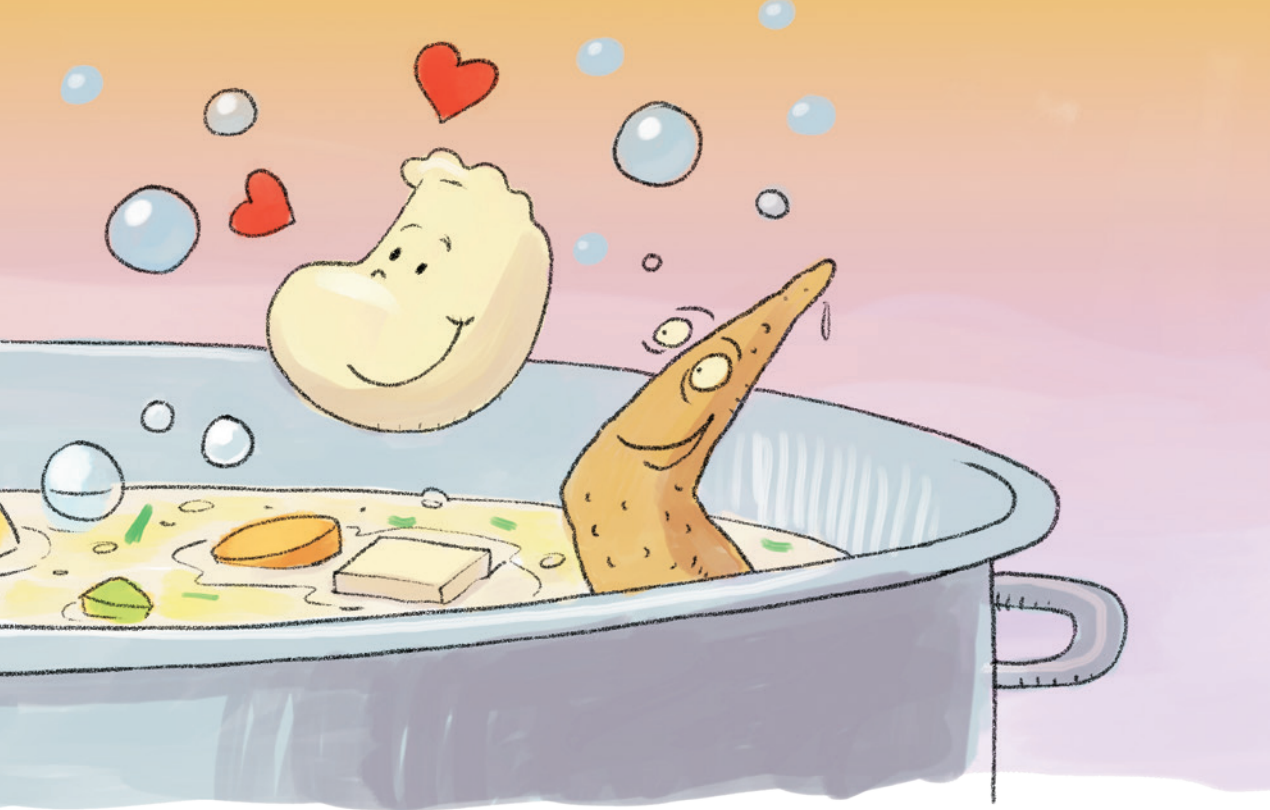
„Oo, Julia! Mu nisujahust neid!“ pörutas Romeo osatäitja jämeda häälega. „Maitsetu on sinuta ka peeneim roog!“

„Oled toitev sa ja hõrk, mu peig,“ vastas väike klimp, ise nägu häbelikult loorberilehga varjates. „Meid kandku kaasa supi palav voog!“ Seejärel nad musitasid nii mis lirtsus.

Kartulid ja porgandid plaksutasid. Ainult pipratera nähvas: „See on teil ikka jube igav tükk.“

„Mis sa alailma porised?“ vangutasid kartulid ja porgandid päid. Pipar on muidugi tähtis maitseaine, mis annab supile õige meki. Aga kui ta juhtub mõnele lapsele hamba alla sattuma, siis on pahameelt palju. Säärane ebaõiglus paneks ju igäihe torisema.

„Ei, pipral on õigus,“ lausus kanatiib kaalukalt. „Teatris on kriitika väga oluline. See tõstab näitemängu taset. Lavastame siis midagi põnevamat.“

„Kas tegevus toimub ikka supis?“ päris keegi.

„Muidugi supis,“ kostis lavastaja. „Või siis... No ütleme, ookeanis.“

„Mina hakkan kapten Nemoks,“ kilkas väike klimp ja ronis rõõmsalt ähkides kulbi sisse.

„Aga mina... Muumipapaks,“ pomises suurem klimp häbelikult. Tõepoolest, ta oli sama paks ja muhe nagu Muumipapagi. Muidugi on kapten Nemo ja

Muumipapa pärit hoopis erinevatest lugudest, aga siin, selles teatritükis, said nad siiski kokku. Selle poolest teater just tore ongi, et võimatu muutub võimalikuks.

„Vaikust, etendus algab!“ hoiatas kanatiib.

„Appi, appi, ma upun!“ hädaldas Muumipapaks hakanud kлимп. Näis, et vaesekesel ei ole vähimatki lootust. Etendus tundus nii põnev, et ka pealtvaatajad löid mängus kaasa: kartulikuubikud kehastasid kalu ja pipratera meremiini.

„Ahoi, täiskäik edasi!“ kamandas kapten Nemo ja sõitis kulbiga hädasolija poole. See oli väga pingeline hetk. Porgandiviilud hoidsid isegi hinge kinni. Ei olnud ju teada, kas vapper kapten jõuab merehädalise päästa või mitte. Sekundid tundusid publikule lausa tundidena. Ja lõpuks, just siis, kui näis, et kõik on kadunud, jõudis Nemo allveelaev Muumipapa juurde ning õngitses ta välja. Saal lõi kohe rahulolevalt sumisema. Lavastaja ja näitlejad võtsid kätest kinni ning kummardasid publikule.

„Braavo!“ hõiskasid kartulikuubikud ja plaksutasid maruliselt. „Braavo!“ piiksusid ka porgandiviilud. Ja isegi kibedal piprateral ei olnud enam midagi ette heita. Teater lihtsalt on nii vägev värk.

ULAKAS VORST JA NUTITELEFON

Köögimööbli taga elas verivorst, kes oli külmikust vehkat teinud. Redutas kapi taga, kõige pimedamas ja tolmuemas sopis ning nägi üsna metsik ja ohtlik välja. Aeg-ajalt ilmus ta kõigi ehmatuseks köögilauale, marssis seal nagu mingi ülemus või mine tea mis kokaonu ringi ning tegi akna taga kükitavatele varblas-tele koledaid lõustu. Niisiis: tegu oli ühe riukaliku ja ülekatte läinud toiduainega.

Ühel hommikul ronis ulakas vorst taas köögilauale, lasi vakstul paar korda liugu ning märkas siis nutitele-
foni. Selle oli perenaine lauale laadima jätnud.

„Kes sina veel oled?“ küsis vorst, kui oli ringi ümber uustulnuka teinud. „Mingi uutmoodi konserv või?“

„Ei, olen nutitelefon,“ kostis telefon.

„Mina konserve ei salli,“ tunnistas vorst. „Värvilised sildid peal – kes teab mis välismaa uss või krabi sealt

välja ronib. Aga mis masin sa selline siis oled? Kas sinuga keedetakse vett või rullitakse tainast?“

„Ei seda ega teist,“ kihistas telefon. „Minuga saab helistada ja mängida ja... Tuhat muud asja teha, sest mul on äpid.“

„Täpid?“ ehmatas vorst. „Kas tuulerõuged või?“

„Ei, mitte täpid. Vaid äpid,“ seletas telefon. „Äppidega saab teha vahvaid asju. Näiteks tellida takso. Minuga saab teha ka selfisid.“

„Mis selfisid?“ kordas vorst kahtlustavalt. „Ega see mingi prantsuse magustoit ei ole?“

Telefon ohkas. Hetkeks ta vaikis, ainult laadimisnivoo andis märku, et ta on ärkvel. „Selfi on pilt, mille sa endast teed,“ seletas telefon viimaks. „Kui see ka teistele meeldib, pannakse pildi alla laik.“

„Ah et laik?“ muheles verivorst õnnelikult. „Ma olen ka ühe laigu pannud. Siis kui pererahvast ei olnud kodus. Ronisin diivanile, et vaadata multikat „Printsessi lood“, aga padja peale jäi suur rasvane laik maha. Pärast tädi veel riidles onuga, et see on teleka ees võileiba söönud.“

„Kui tahad, tee endast ka selfi,“ pakkus telefon lahkelt. „Vajuta siia nupule.“

Vorst vajutaski. Kõlas klõps ning telefoni ekraanile ilmus verivorsti kujutis – selline must ja krimpsus.

Vorstile meeldis pildistamine väga. Ta vajutas kohe kõik nupud üksteise järel läbi. „Oota, ära tee...” jõudis telefon veel hüüda, aga jäi hiljaks. Rumal vorst oli oma selfi kogemata edasi saatnud.

Telefoni kohkumine ei olnud asjata: õige pea kostis ta sisemusest helin. „Mis sul hakkas?” hüüatas vorst eemale karates. „Kas kõht valutab või?”

„Midagi mul ei valuta,” pomises telefon nutuselt. „Onu Priit helistab! Sa saatsid ju tädi Olga telefonilt talle selfi! Oi, mis me nüüd teeme?”

„Aga sa ütle, et pildil ongi tädi Olga,” õpetas vorst. „Ütle, et ta käis juuksuris ja seejärel Aafrikas päevitamas.”

„Jää siia, sõber,” palus õnnetu telefon. „Seletame asja kahekesi ära. Onu Priit kukub muidu riidlema.”

„Ei, ma pean minema,” valetas vorst kiiruga eemale roomates. „Lähen ennast laadima. Aku hakkab nagu tühjaks saama.”

Telefon, vaeseke, vaatas talle tükk aega järele. Aga teha ei olnud midagi – ulakatel vorstidel kohe on sellised arguse ning luiskamise äpid sees.

ÄGEDAM KUI EIFFELI TORN

Talvevaheaeg oli läbi. Klassiruumi täitis rõõmus kihin-kahin, lapsed olid välja puhanud ja tahtsid nüüd oma seiklusi teistega jagada.

„Täna räägime sellest, kuidas keegi vaheaja veetis,“ kuulutas õpetaja Sirle. Otsemaid tõusis kätemeri – lapsed lausa kibelesid oma vaheajast jutustama. Kõigil olid uhked ja rõõmsad näod ees, igaühel oli, mida rääkida.

„Alusta sina, Allan,“ lubas õpetaja. „Kus sa vaheajal olid?“

Allan tõusis, heitis kaaslastele kelmika pilgu ning hüüdis, ise r-i pöristades: „Bonjour!“ Klass vakatas jahmunult. Ehk on poiss suusamäel kukkudes pörutada saanud ning räägib nüüd sodi-podi keelt? Aga ei, õpetaja noogutas mõistvalt ja nentis: „Sina, Allan, käisid vist Prantsusmaal. *Bonjour* tähendab prantsuse keeles tere päevast.“

Nüüd said ka lapsed asjast aru, klassiruumis kõlas naerulagin. Kuidas nad küll kohe ära ei arvanud – Allanil oli ju seljas Eiffeli torniga särk.

„Käisime perega Prantsusmaal suusatamas,“ teatas Allan uhkelt.

Nüüd tuli teistelegi elu sisse.

„Jambo!“ tervitas Kevin kaaslasi suahiili keeles, mida räägitakse Aafrikas. Nimelt oli Kevin vanematega Keenias käinud, näinud antiloope, kaelkirjakuid ja isegi lõvi.

„Zdravstvuite,“ kõlas Maia poolt, kes oli olnud oma vanaema juures Moskvas. Vaadanud Punast väljakut ja süüsnud pliine – pannkooke Vene moodi.

Sumin paisus klassiruumis suuremaks.

„Päivää!“ hõikas Juss puhtas soome keeles. Tema oli külastanud jõuluvana kodu, mis asub Rovaniemis.

Ka Jassi pinginaabril Joonasel oli seljataga pikk reis: ta oli käinud Tõusva Päikese Maal ehk Jaapanis. Kuidas selle kauge maa keeles tervitada, oli ta paraku unustanud, ent see-eest kummardas ta ehtsa jaapanlase moodi.

Nüüd pöördusid kõigi pilgud Jansale. Huvitav, mõtlesid lapsed, kus siis tema vaheaja veetis ning mis keeles teisi teretab.

Jansa tõusiski, mõõtis saladusliku pilguga kaaslasi, lehvitas siis käsi ja hüüdis: „Kikerikii!“

Klass vakatas! Mis see siis nüüd oli? Kas Jansa teeb nalja? Ent poiss seletas, et see on hommikutervitus, mida ta kuulis igal hommikul vanaema juures maal. Seal õpetas vanaisa teda ka hobust saani ette rakedama. Ja ohje käes hoidma, siis kui hobune kappas piki metsateid, lumi jalaste all krudisemas. Ning üks asi veel: kassil sündisid pojad, sellised armsad kohmakad karvapallid.

Kogu klass vaatas Jansat kadedada pilguga – näha Aafrikas lõvi ei ole muidugi paha, aga silitada kassipoegi on ikka ülimalt lahe. Ja päris ise hobust juhtida – see juba on midagi!

VEEBRUARI HOMMIKUL

Ülakorruselt kostis kõva põnts. Onu Arvo põrnitses süngelt lakke. Küllap tegid naabripoisid, vennad Oskar ja Mattias, jälle koerust. Alles hiljuti lasid need marakratid nööriga tema akna taha täispuhutud kummikinda, millele oli vesivärvidega kole lõust joonistatud. Onu tõmbas hommikul kardinal eest ja... Hirmus meenutadagi! Kord unustasid nad vannivee jooksmas, teinekord keerasid jälle muusika valjuks.

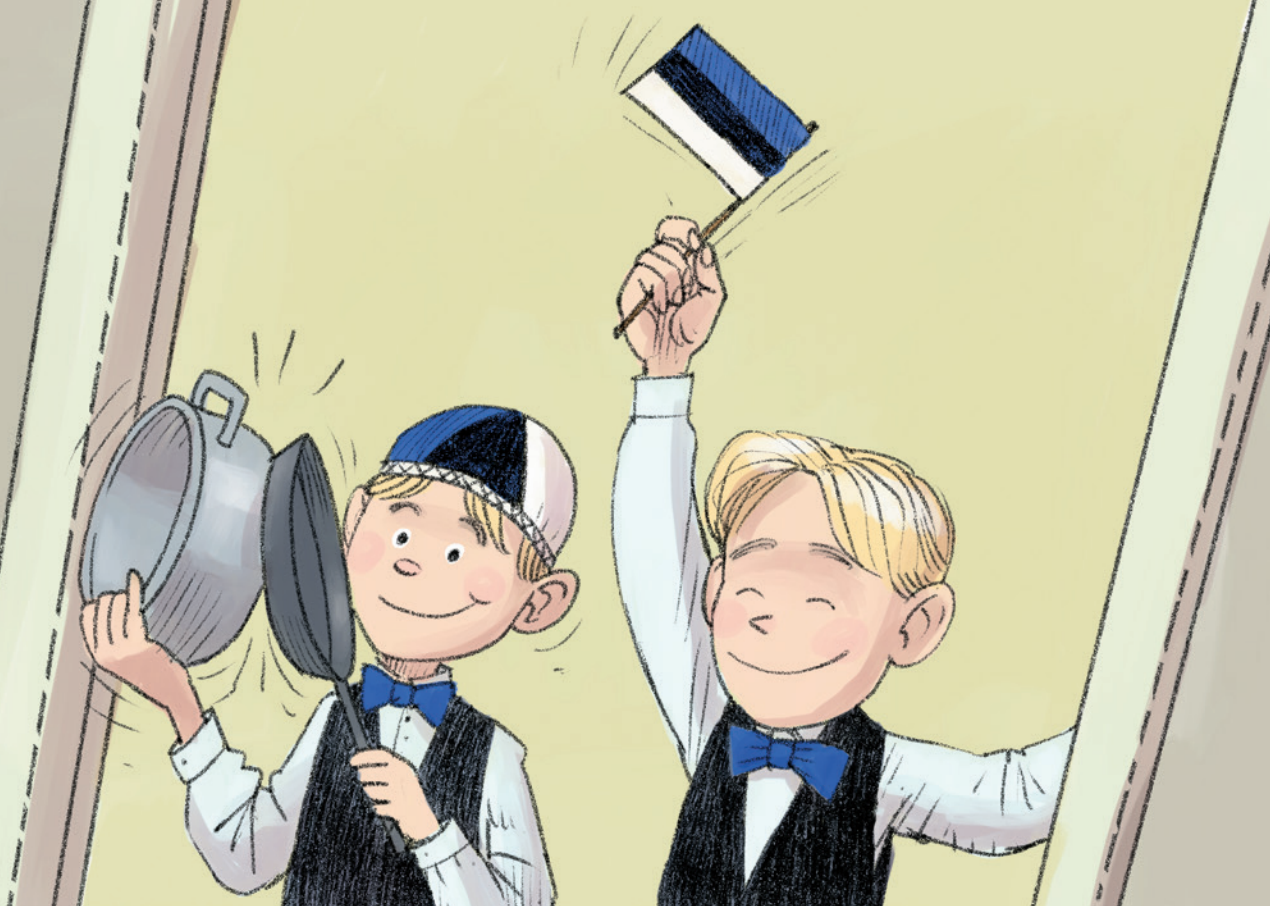
Onu Arvo kuulatas. Ülalt kostis marssimist. Esikust elutuppa ja siis tagasi. Ja siis uuesti. Ja siis uuesti. Ta katsus rahuneda ning luges mõttes aeglaselt sajani – trampimine aga jätkus sama hooga. Nüüd läks onu kööki ja keetis suure kruusi kohvi. Aga kui ta elutuppa naasis, ei olnud midagi muutunud: ülal müdistati endiselt. Lisaks taoti nüüd ka potte ja panne vastamisi! Ei, mis liig, see liig, arvas onu. Ta sidus hommikumantli vöö tugevamalt kinni, libistas jalad tuhvlitesse, marssis

korruse võrra kõrgemale ning helistas pikalt kella. Siis veel korra. Ja veel korra.

„Mis märulit te siin teete, paharetid?“ pahandas ta, kui uks viimaks avati. „Miks te jalgu trambite ja pottidega kolistate?“

„Meie peame vabariigi sünnipäeva,“ teatas Oskar uhkelt. Venna selja tagant näitas Mattias õnnelikul ilmel sinimustvalget lipukest ja lisas: „Meil on täna paraad.“

„Oi hullu!“ laksas onu Arvo endale vastu laupa. Tema viha lahtus sedamaid. Tõepoolest, täna oli ju 24. veebruar, Eesti Vabariigi sünnipäev! Kuidas ta küll nii tähtsa sündmuse unustas! Ta kiirustas tagasi oma koju, pani ruttu ülikonna selga, lipsu ette ja lülitas televiisori sisse.

Paraad oli juba alanud. Sõdurid marssisid sirgetes ridades, nende järel vurasid võimsad sõjamasinad. Kohal oli ka igasugu tähtsaid tegelasi, kes paraadi vastu

võtsid. Ja muidugi ka pealtvaatajaid, kes rongkäigule kaasa elasid ning sinimustvalgeid lipukesti lehvitasid. See kõik oli hästi pidulik ja tore.

„Hurraa!“ hüüdis rahvas televiisoris.

Onu Arvo vaatas seda, vaimustus silmis. „Hurraa!“ kisas ka tema, nii kõvasti kui jaksas.

Ülakorruselt kostis taas trampimist ja kolinat, aga onu ei pannud seda tähelegi, sest temagi marssis juba potti ja panni kokku tagudes teleka ees edasi-tagasi. Ka tema armastas palavalt oma sünnimaad ning pidas Eesti Vabariigi aastapäeva au sees.

